СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК
UKRAINIAN DAILY
УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.
OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
ТРИ ЦЕНТИ. РІК XL. Ч. 291. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 14 грудня 1932.
VOL. XL. No. 291. Jersey City, N. J., Wednesday, December 14, 1932. THREE CENTS.

ЖІНКИ ПРОТИ ПИВА

ВАШИНҐТОН.—Жінки, що репрезентують американські протиалькогольні товариства, заявилися перед „Вейс енд Мінс Коміті" проти введення ліпшого пива. Недавно тому броварники доказували, що ліпше пиво й легке вино є нешкідливі, а жінки твердили, що ці напитки розбивають родинне щастя та нищать основи моралі й здоровля.

Делеґація складалася з 19 жінок, які походили з ріжних сторін Америки.

ГОЛОДОВИЙ СТРАЙК ЗПРИВОДУ ПРОТИСЕМІТСЬКИХ РОЗРУХІВ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Артур Кравс, інструктор з „Сіти Каледж", уже голодує два дні й каже, що помре голодовою смертю. Запитаний про причину, подає, що робить це тому, що жидівські студенти з каледжів відмовилися від протипольської демонстрації, яку мали влаштувати в четвер зприводу протипольських розрухів у Польщі. Представники тих студентів заповіли були таку демонстрацію тому тиждень і опублікували це рішення в ґазетах. Кравс називає таке поступовання „моральною трусливістю". Він теж приготовив ріжні письма до Гувера й ріжних визначних людей, які мають бути вислані по його смерти, а які взивають тих людей до боротьби з протижидівським рухом.

Д-р Кравс був офіцером у польській армії. Мусів утікати з Польщі, бо його переслідували. В Америці, куди прибув без цента, перебуває два роки. Тут за допомогою професора Зеліґмана знайшли йому посаду в „Сіти Каледж".

КАПІТАЛІЗМ ВИСТАВЛЕНИЙ НА ПРОБУ.

НЮ ЙОРК. — Лейді Астор, родом Американка, а тепер посолка до британійського парляменту, говорила про потребу дальших робітничих реформ. Вона є тої думки, що капіталізм вдержиться тоді, коли працедавці зрозуміють своє положення, що злий працедавець ризикує сьогодня не тільки своїм життям і маєтком, але й цілою господарською системою.

ҐРІН ДАЛІ ПОТІШАЄ.

ВАШИНҐТОН.—Вилієм Ґрін, президент Американської Федерації Праці, каже, що звичайно в місяцях жовтень-листопад тратить працю коло 1,000,000 робітників. А цього року ота втрата є найменша з усіх, які колинебудь занотовано. Та всетаки маємо тепер ще 10,908,000 безробітних.

МАЛО ЖЕРТВ НА БОРОТЬБУ З СУХОТАМИ.

НЮ ЙОРК. — Товариство боротьби з туберкульозою подає, що зібрано на ту боротьбу підчас теперішньої Різдвяної кампанії всього $96,939, а треба $300,000. Є це найменша збірка в історії цеї інституції.

ЖІНКИ ЛЕКШЕ ТРАТЯТЬ РОБОТУ.

ВАШИНҐТОН. — Місс Мері Андерсон, з жіночого бюра департаменту праці, подає, що звіти виказують, що жінок позбавляють праці далеко скорше ніж чоловіків. Вона теж твердить, що жінок використовують і платять їм тепер по $4 до $6 тижнево за 50 годин праці.

ЗИМА В КАЛІФОРНІЇ.

СЕН ФРЕНСИСКО. — В теплій і соняшній Каліфорнії позимніло й падають сніги.

ГАВЗ ПРО КООПЕРАЦІЮ ЗІ СВІТОМ.

НЮ ЙОРК. — Полковник Едвард Гавз, бувший дорадник Вилсона, заповідає, що коли Рузвелт обійме владу, нова демократична адміністрація „зліквідує війну" і прийде до порозуміння зі світом та оживиться міжнародня торговля.

ЗАДОВОЛЕНІ З НІМЕЦЬКОГО КРОКУ В ЖЕНЕВІ.

ВАШИНҐТОН. — Урядові кола задоволені з порозуміння пятьох держав у Женеві щодо конференції роззброєння та того, що Німеччина згодилася брати дальшу участь у нарадах. Тепер вірять в успіх тої конференції.

ВТІКЛИ З СІНҐ-СІНҐ.

ОСІНІНҐ (Ню Йорк). — Директор вязниці в Сінґ-Сінґ звільнив зі служби трох вязничних сторожів, що не доглянули, як викралися з тюрми Джан Іґен і Вилієм Сутон. Обидва вязні були приміщені в дільниці, з якої, як думали у вязниці, неможливо втекти.

ВИБОРЧІ НАДУЖИТТЯ.

НЮАРК. — „Есекс Кавнті ґренд джюрі" обжалувала 113 осіб у виборчих надужиттях. Виявилося теж, що в тиждень по виборах з 8 листопада викрали з пивниці Сіти Гол 7,000 бальотів. Кажуть, що „обидві партії шахрували".

ФАНТУЮТЬ РІЧИ БУВШОГО МЕЙОРА ВОКЕРА.

НЮ ЙОРК. — Назначено екзекутора, котрий має зафантувати річи Вокера, бувшого мейора міста Ню Йорку, і попродати їх, щоби в той спосіб стягнути $489, які Вокер не заплатив за декорування покоїв, у яких мешкав.

ЗАЛІЗНИЧНИКИ ПРОТИ ЗМЕНШУВАННЯ ПЛАТЕНЬ.

Від імени 1,000,000 залізничих робітників у Шікаґо зложено заяву, в якій стверджено, що залізничники не дадуть згоди на дальше зменшування їх платень. Досі обкроєно ті платні на 10%.

ТРОЦЬКИЙ У ТУРЕЧЧИНІ.

Троцький вернувся знову на остров Принкіпо, де він жиє вже чотири роки. Троцький дякує турецькому урядови за те, що він захистив його в себе й дав йому можливість жити й працювати. Свою поїздку з лекціями Троцький називає не політичною, а науковою. В Данії Троцькому не дозволили лишитися довше понад той час, який потрібний був йому для лекції, а до Норвеґії його зовсім не пустили.

ОБВИНУВАЧЕНА В ПОТРІЙНІМ ЗЛОЧИНІ.

У Йогансберґу ведеться тепер судова розправа проти багатої дами Дейзі де Мелькер, обвинуваченої в убивстві своїх двох чоловіків і 20-літнього сина. Метою злочину була жадоба дістати високе обезпечення, після їхньої смерти. Досі нема безсумнівних доказів вини п. Мелькер. Після смерти свого сина вона почала живо цікавитися спіритизмом і на сеансах зявлялось марево її сина. Її знайомі стверджують, що вона діставала нервових атак під впливом таких зяв. Обвинувачена заявляє, що син зпоза гробу віщує їй, що його отроєння буде небавком розяснене. Два чоловіки Мелькерової померли теж від отрути у підозрілих обставинах.

ГАБСБУРҐИ ВОЮЮТЬ МІЖ СОБОЮ.

Один з найбагатших великих власників Хорватії, барон Володимир Ніколіч, пірвав у Відні підступом доньку архикнязя Леопольда Габсбурського і внучку Леопольда Сальватора. Донька Ніколіча, Даґмара Габсбурська, розвелася з Леопольдом Габсбурським, що жиє в Америці і тут був недавно героєм сензаційного процесу. Барон Ніколіч твердить, що його донька ненормальна і тому він сам мусить виховати внучку. Він вів уже кілька процесів із своєю донькою за внучку, і всі програв.

НАСТРОМИВСЯ НА НІЖ.

На вул. Нової Різні у Львові різникови Людвикови Куликови наїхав візок на трамваєві шини і не міг видістатися. Задня часть візка осталася в шинах, з передньою пігнав кінь. Кулик утратив при цьому рівновагу, впав на землю та настромився на свій різницький ніж, якого вістря ввійшло в лівий бік грудей. Кулика в безнадійному стані відвезли до шпиталю.

СОН ПРИЧИНОЮ СТРАЙКУ.

Одній з духоборських жінок, які в Нелсоні (Канада) відбувають вязничну кару за нагі паради, приснилося, що її мужа, котрий також за таке саме сидить у вязниці, тортурували і врешті він з голоду помер. Жінка оповіла свій сон іншим жінкам і зараз всі до одної на знак протесту відмовилися принимати їжу. Управа вязниці має клопіт з тим страйком, бо жінки стоять твердо при своїм.

УКРАЇНСЬКА КЛЯСИЧНА ПРОГРАМА АНСАМБЛЮ СУРМА НА РАДІО.

В четвер, дня 15-го с. м., буде грати український ансамбль Сурма, під проводом Михайла Вдовяка, зі стації W.N.Y.C., 570 кс., в годині 6.45 до 7.15 пополудні.

Цей ансамбль перший раз відіграє дві композиції українського композитора Петра Чайківського, котрий написав оперу „Мазепа", як також кілька інших клясичних творів.

Любителі клясичної музики не повинні опустити тої програми. Підчас програми буде також відчит по анґлійськи про Чайківського.

„УСПІХИ" ПЛЯНОВОЇ ГОСПОДАРКИ.

Большевицька паперова промисловість не може ніяк справитися з замовленнями на папір. „Комсомольська Правда" пише, що за перших 9 місяців цього року країна не дістала від фабрик паперу 14,000 тон паперу. Недостаток паперу відчувають найгостріше шкільні заведення.

Цей брак паперу пояснюється недостаточною доставою сирівця до паперових фабрик. За перший піврік паперова промисловість дістала тільки 64 відсотки наміченої по пляні скількости сирівця.

„Комсомольська Правда" проголосила комсомольський похід за паперовим сирівцем. Часопис дораджує комсомольським ячейкам „напняти сили, щоби дати паперовим фабрикам понад 60,000 тон сирівця".

ЗВИРОДНІЛА МАТИ.

Поліція арештувала в Грушові, пов. Дрогобич, Юлію Яхнів, яка свою нешлюбну дитину живу закопала під берегом ріки Бистриці й у той спосіб хотіла затаїти перед людьми утрату вінця. Та цей страшний злочин викрився і тепер вона відповідатиме за нього перед судом. В цьому злочині помагав їй рідний брат, 18-літній Йосиф Яхнів, якого поліція наразі лишила на волі, тільки списала з ним протокол.

НОВИЙ РОБІНЗОН.

Як повідомляють із Вальпарайзо, один французький корабель, що причалив припадково до одного незаселеного острова недалеко чілійського побережа, відкрив білого чоловіка, вкритого козячою шкірою. Залога корабля не могла ніяк з ним порозумітися, бо забув зовсім говорити. Це мабуть якийсь розбиток, що жиє сам один на острові довгі роки. Коли залога хотіла взяти його з собою на корабель, він утік у корчі. Тому залишили його своїй долі.

СВЯЩЕНИК ОБІЗДИТЬ ЛІТАКОМ СВОЮ ПАРОХІЮ.

Католицький священик, о. О. Котор у Су Ст. Марі, Онт., має парохію, яка числить 200 миль довжини і 400 миль ширини. Щоб краще обслужити своїх вірних Індіян, той священик навчився летництва, купив собі літак і тепер скоро та без клопоту їздить, куди йому треба.

НОВИЙ „ЛЮДОВИЙ ДІМ".

В Заруді, пов. Зборів, відбулося посвячення новозбудованого „людового дому". У посвяченні взяли участь урядові достойники зі Зборова і повіту.

НАПАД БАНДИТІВ НА ФАРМЕРА УКРАЇНЦЯ.

На дім українського фармера, Андрія Івачівського в Калдер, у Саскачевані, напали три замасковані бандити і, звязавши Івачівського та його жінку, побили їх, після чого з куфра забрали 3,000 долярів. Поліції покищо не вдалося впасти на слід грабіжників.

ХТО ВИХОДИТЬ ЗАМУЖ.

У французькому місточку Монтліє, недалеко Ля Рошель, відбулось одного дня весілля 8 старушок із місцевого захисту для... старців.

НОВИЙ КАВЧУК.

Державному хемічному інститутови в Москві вдалося добути кавчук новим способом, а саме дорогою синтези з ацетилену. Синтетичний кавчук має, кажуть, кращу вартість при дешевих коштах продукції.

ДВА МУЖЧИНИ „ПОДРУЖИЛИСЯ".

У Форт Виллямі (Канада) арештовано і засуджено за волокитство якогось Крендала і його „жінку", „яка", після довшого допиту поліції, показалася не жінкою, а мужчиною, хоч носить жіночий одяг. Ошуканчій парі вдалося підманити духовника в Ріджайні фальшивими паперами і на тій основі „пібратися". Мабуть „замужній" парі було лекше в той спосіб промишляти.

ҐРУПА ФАРМЕРІВ ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ СІЯТИ ПШЕНИЦЮ.

На фармерськім вічу в Ромзей, у південній Алберті, 90 процентів фармерів одноголосно приняли резолюцію, яка дораджує, щоб у 1933 році застрайкувати і не сіяти пшениці. В тій резолюції кличуть фармерів Алберти, Саскачевану й Манітоби, щоб усі спільно перевели той страйк. Ця резолюція є наслідком катастрофальних цін пшениці і відмови допомоги фармерам доміміяльним урядом.

ВИПАДАННЯ ВОЛОССЯ.

Волосся випадає звичайно внаслідок недостаточної відживи або висохнення волосяних корінців-бородавочок. Найчастіше появляється ця неміч у старшому віці, але подибується дуже часто і в молодих людей, у яких без сумніву немалу ролю грає дідична схильність до неї. В таких дідично розположених до випадання волосся людей підсилюють його ще й окремі факти: завелика умова праця, важкі журби, болі, нужда, ненормальність у буденному життю.

Треба здати собі ясну справу, що там, де заходить повна атрофія (висихання) волосяних бородавочок, нема ліків, які оживилиб їх та викликали новий поріст. В інших випадках дуже порадно втирати ранками і вечером у шкіру голови кольонську воду або спірт, до якого (на 100 частин) вляти арніки (5 частин) й анісного (бджолячого) спірту (10 частин). Від цього натирання бородавочки підсилюються й волосся росте краще тай буйніше. Колиж волосся випадає після важкої хороби, треба вживати засобів, що піднялиб сили цілого організму; коли вони повернуться, волосся почне виростати знову.

КОМУНІСТИ ЗНОВУ „ЧИСТЯТЬ" СВОЮ ПАРТІЮ

ВИКИНУТЬ З ПАРТІЇ ВСІХ ТИХ, КОТРІ НЕ ГОДЯТЬСЯ З „ҐЕНЕРАЛЬНОЮ ЛІНІЄЮ" СТАЛІНА.

МОСКВА (СССР). — Ґазета „Правда" містить велику статтю, в якій заповідає нову „чистку" комуністичної партії. Всі 3,130,000 партійців у радянському союзі знову будуть перевірені спеціяльними комісіями з метою вияснення їх партійної грамотности, а найголовніше: їх ставлення до політики Сталіна, яка відома тут під назвою „ґенеральної лінії". Найменша критика, чи ухил партійців у своїй діяльности від цієї „лінії" приведе до неминучого виключення з комуністичної партії, а разом з тим і до позбавлення тих прав, які мають комуністи в Росії для задоволення себе харчами, а також постачанням необхідних річей і т. п.

Практику „чистки" партії установив ще Ленін, який свого часу старався викинути з партії ті елементи, котрі випадково приступили до неї й котрі не були навіть знайомі з партійною програмою. Тепер також теоритично комісії для „чистки" будуть відшукувати таких членів і викидати їх з партії. „Правда" пише, що ця „чистка" приверне партії дисципліну та зміцнить партійні ряди для переведення другого пляну пятилітки й прискорення світової революції. А в дійсности Сталін старається цим скріпити в партії своє становище та викинути з неї всі елементи, які могли би бути опозиційні до нього.

НА УКРАЇНІ ВЖЕ ДАВНО „ВИЧИСТИЛИ".

БЕРЛІН (Німеччина). — З радянської України одержано відомости, що комуністична московська влада на Україні вже давно закінчила „чистку" партії від українських комуністичних елементів, які мали на собі тавро свідомого українства. Майже всі визначніші комуністи з Українців, що колись були діяльні на Україні, стараючися закріпити там панування комуністів, або навіть і ті, що були в уряді, чи в інших органах влади, тепер знаходяться поза межами України. Деяких перевели до Москви на „почесне" заслання, як, наприклад, бувшого комісаря народньої освіти, Гринька, заслано до Москви, довголітнього комісаря фінансів, М. Полоза, вислано десь на північ Росії; таких, як Шраг, Чечель, Христюк, Штефан та інших заслано на Сибір, а наприклад, бувшого ґенерального секретаря Всеукраїнського Виконавчого Комітету, Буценка, вислано на каторжні роботи на Соловецькі острови й т. д.

Таксамо майже всі національні українські наукові та культурні сили тепер або вкинено до вязниць, або вислано за межі України на Московщину, або на Сибір і на Соловецькі острови, чи на лісові роботи на далеку північ.

БОЛЬШЕВИКИ ЗНОВУ СПРИЯТЕЛЮВАЛИСЯ З КИТАЄМ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Російський комісар закордонних справ, Літвінов, та уповноважений китайського націоналістичного уряду ґенерала Кай Шека при Лізі Націй, підписали договір про відновлення дипльоматичного звязку Китаю з Росією. Отже відтепер починається знову дружнє співжиття комуністичного московського уряду з націоналістичним урядом Китаю.

ЯПОНЦІ КРИТИКУЮТЬ РІШУЧО МОСКОВСЬКО-КИТАЙСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ.

ТОКІО (Японія). — Один з високих урядовців міністерства справ закордонних заявив кореспондентам ґазет, що навязання дипльоматичних зносин між Москвою й Нанкіном значить, що найбільше небезпечні уряди для світового мира знову будуть працювати разом. Це робить ще більше відповідальним становище Японії на Далекому Сході, де вона за всяку ціну старається підтримати спокій.

Тепер Японія мусить основніше закріплювати своє становище в Манджурії й пильнувати, щоб незалежність Манджурії не була порушена новими приятелями.

ДЕМОНСТРУЮТЬ ПРОТИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ПАРИЖ (Франція). — Роялісти та інші крайні реакційні елементи влаштували демонстрації проти Злучених Держав за те, що вони домагаються сплачення на час зобовязань Франції. Одного разу покликано було до амбасади Злучених Держав поліцію, бо розійшлися були чутки, що натовпи демонстрантів ідуть до посольства.

В палаті послів уже були готові асиґнувати гроші на сплату чергової рати Злученим Державам при певних умовах, але тепер, коли Америка домагається безумовного сплачення боргу, це асиґнування стрічає в палаті послів спротив. Та премієр Еріо має надію дістати потрібну ухвалу парляменту для сплачення 15 грудня чергової рати.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДАЛІ ПИТЛЮЄ.

Писаний українськими буквами московсько-большевицький часопис „У. Щ. Вісти", або, як їх наш нарід називає, „Єжедневні", помістив ще одну заяву, яку підписав „А. Питляр, Головний Радний У. Н. Союза", а в якій очернюється уряд нашої організації й взивається членів, щоби не голосували за приняття реформи.

В тій „заяві" заявляє Питляр, що оголошений Головною Екзекутивою перший вислід з голосування в справі реформи є неправильний, бо в нього на руках „є дані з відділів, котрі голосували проти реформи, а їх голос не зарахований". І річ ясна, як пристало на большевицького брехуна, він не подає ні назви ні числа відділів „неправильно зарахованих" а пускає звичайний наклеп, щоби ним зловити несвідомих і внести в організацію баламуту та відтягнути членів від голосування за реформу. А до цього додає ще ріжні інші брехні про „обманювання" Головною Екзекутивою секретарів відділових і про затаювання 45 центів, себто оплати на ґазету і фонди, які члени досі оплачували.

Зареєструвавши тим способом ще й отсю відозву „Головного Радного" і отсі нові брехні, подаємо заразом і те, як членство реаґує на акцію большевицьких аґентів. Громадянин Петро Герман, відділовий секретар, пише з Вилкс Бері таке:

„Посилаю Вам одну летючку від Питляра. Тут він має помічників — большевиків, котрі, хоч не є членами У. Н. Союза, то завзято аґітують проти реформи і роздають Питлярові летучки та вже наговорили такої всілячини, що й у голові поміститися не може. Вчора був річний мітинґ 223 відділу і за згодою урядників та членів був на нім мій син (професор). Коли прийшла черга на реформу, то предсідатель покликав професора, щоби вияснив ту справу. Все пішло добре, бо всі члени голосували за приняття реформи. І ми маємо надію, що й усі члени з 99 відділу також заявляться одногосно за реформу, на своїм мітинґу, який відбудеться 18 грудня".

Ось як здоровий народній і Союзовий орґанізм реаґує на большевицькі брехні. Таких голосів є в нас більше. І саме вони доказують, що вороги нашого народа й нашої орґанізації не мають уже до нас ніякого приступу. А це треба вважати більшим здобутком ніж навіть евентуальне приняття реформи. Бо чи реформа буде принята, чи ні, У. Н. Союз вийде завжди і з найгіршого положення, коли рішатимуть про долю Союза члени, котрі Союз збудували і його держать, а не ті, що тільки чигають на його загибіль.

ВНЕСЕННЯ

ПОСЛІВ З УКРАЇНСЬКОГО КЛЮБУ, УКРАЇНСЬКОГО СОЦ.-РАДИКАЛЬНОГО КЛЮБУ І ПОСЛА ЄРЕМИЧА (БІЛОРУСИНА) В СПРАВІ ПОДІЙ НА ТЕРЕНІ ПОЛІССЯ І ВОЛИНІ НА ВЕСНУ, В ЛІТІ І В ОСЕНИ 1932 Р.

(Дослівний переклад з польського).

Високий сойм зволить ухвалити:

В цили розслідження подій, які мали місце на терені Полісся і Волині на весну, в літі і в осени 1932 р. в звязку з появою там так званої акції диверзійно-повстанської і масових рухів тамошніх селян, як також в цили розслідження причини тих подій, має бути вибрана комісія з сімох членів, покликаних соймом, а визначених через сім найбільших соймових клюбів, з кождого по одному.

Така комісія буде мати право: 1) урядувати на місці дотичних подій, або в тій місцевости, котру сама признасть відповідною для своїх засідань;

2) переслухувати інтересовані сторони, взивати і переслухувати свідків і знавців та жадати всіх вияснень від державних і самоуправних властей та урядів, котрі будуть обовязані бажаних пояснень тій комісії уділити. Крім того буде та комісія мати всі ті права, які мають комісії по думці соймового реґуляміну.

Комісія буде мати обовязок справу розслідити і предложити соймови відповідні внесення — і то якнайскорше, а в кождім випадку ще підчас теперішньої соймової сесії буджетової.

Комісія буде істнувати аж до полагодження соймом предложених нею в тій справі звіту і внесень.

Узасаднення:

Повище внесення знаходить своє узасаднення в тім факті, що на терені Полісся і Волині діються від квітня 1932 р. річи, що мають **глибше значіння:** бачимо незвичайний рух серед селянства, сотки арештованих, мобілізується численні відділи державної поліції, корпусу пограничної сторожі і війська, ллється кров, урядують наглі суди, а уряд наложив на все печать абсолютної мовчанки та конфіскує всі відомости про ті справи в пресі.

З причини всякого роду превенційних розпорядків — розслідження цілої справи, ствердження дійсних розмірів того, що зайшло і усталення конкретних фактів — є покищо неможливим, а то тому, що місцевій людности заборонено уділювати якихнебудь інформацій та приймати у себе чужих людей, що поліція уважно за кождим слідить, і що через якийсь час уся комунікація з Повурським і околицею була цілком замкнена.

Однакож з одержаних нами відомостей виходить, що маємо до діла з сильним відрухом, **протестом української людности** Полісся і Волині, доведеної до останніх границь терпеливости — проти національного утиску, економічної нужди та поліційного режиму.

Цей рух — називаний повстанським, диверзійним або партизанкою — обгорнув цілу північно-східню частину повітів ковельського і сарненського, а передовсім: селища Буцинь, Грабів, Уховецьк, Борівно, Смоляри, Крицевичі, Поворськ, Волошки, Черемошно, Верхи, Білинь і багато інших сіл ґмін (волостей*) Люботовської, Несухоїзької, Маневицької і Повиської, східну частину Полісся з повітами Столинським і Лунинецьким, дальше часть повіту Камінь-Коширського з місцевостями Стобихва і Великий Обзир. Влаштовуючи громадні облави, виступили проти них дуже численні поліційні відділи, стягнені з Волині, Люблинщини, Берестя, Новгородка, Варшави і з Львівського воєвідства, ціла бриґада корпусу граничної охорони, а також цілі відділи піхоти, кавалєрії і артилєрії з Рівного, Луцька, з Острога над Горинем і т. д.

Поміж повстанцями і органами поліції й війська ідуть криваві сутички, котрих результатом є **численні жертви в ранених і вбитих** по обидвох сторонах, що й урядово зістало стверджене. Правдиве число ранених і убитих трудно покищо усталити.

Понад тисячу арештованих спроваджено початково до концентраційного табору в Поворську, де з ними роблено „баданя" серед побоїв, а потім розсилано по тюрмах Ковля і Луцька.

*) Ґміни — це давні російські волости, то є збірні громади, обіймаючі кілька сіл.

Впроваджено в рух наглі суди, котрі видали цілий ряд **смертних засудів.**

Акти наглих судів стверджують масовість тих рухів, що проявляється у великій численности повстанських відділів, котрих влада не є всилі зліквідувати, помило ужиття великих сил поліції і війська і помимо фактичного завішення горожанських прав і помимо впровадження на тих землях стану, що рівнається станови воєнному.

Внаслідок облав і інших поліційних розпорядків поля лежали облогом, бо не вільно було наближатися до тих теренів, в котрих поліція припускає перебування повстанців. **Поліція побиває** кождого, хто їй попаде під руки.

Була поголоска, що в селі **Волошка** хтось нібито стріляв на якісь два урядові авта, що їхали через село.

Отже поліція окружила ціле село, шукаючи за евентуальними виновниками, і кождого, кого стрінено на дворі, хочби він спав на власнім господарстві, била безпощадно. А було це в літі, коли селяни сплять по стодолах на дворі. Переводячи в тім селі ревізії й шукаючи за зброєю — розвалювано в домах печі, викидувано і нищено движимости, зривано дахи і т. ін.

Дня 23 серпня 1932 р. спалила поліція в день на **хуторі Вулька Радашинська** коло хутора Марянка, громади Голоби, ковельського повіту, всі господарські будинки одного господаря під покришкою, що там нібито хороняться повстанці.

В **Білині** — влетів поліціянт шукаючи якогось підозрілого до одного дому, де власне відбувалося весілля і там убив на місци брата того якогось підозрілого. Колиж на похорон тої жертви зійшлося багато людей, то поліція їх розігнала і не позволила щоби співав хор на похороні.

В **Облапах** ґміни Несухоїже, нібито шукаючи за зброєю позривано дахи, а людність масово бито. Тут зайшла ось яка характеристична подія: мешканець цього села, на імя **Клиновий,** хотячи захоронитися від бійки з боку поліції, зголосився до староства в Ковлю тай просив, щоби його арештували й посадили в ковельськім арешті, бо він боїться побиття поліцією. На припоручення староства він зголосився до повітового команданта державної поліції в Ковлю, а той вислухавши Клинового дав йому кілька разів у лице — говорячи: **„я називєм сен Зюловскі!"**

У цілому ряді сіл ґміни Повурської і Маневицької (як Троянівка, Городок і т. ін.) переведено акцію на спосіб так званої „пацифікації" в Галичині в осени 1930 р.

Ще раз підчеркуємо, що все те представляє лише бліді і малі епізоди, котрі припадково далось зібрати, не маючи можливости всестороннього зібрання матеріялів. Людність є масовими арештуваннями як і масовими поліційними секатурами, стероризована та пригноблена до найвищого ступня. І тому є тимбільше вказана конечність покликання комісії для розслідження згаданих тут подій, наскільки властям не ходить власне про їх цілковите затаєння і виявлення на денне світло.

Присвятивши цілу свою увагу карним переслідуванням, що спадають переважно на цілком невинних людей, **уряд замикає очи на причини тих рухів** як також на причини огірчення людности.

Страшна, до остаточних границь посунена нужда Поліщуків, для котрих навіть хліб, цукор або нафта перестають бути знаними річами, податкові екзекуції, нечувані, систематичні секатури поліційні, що противляться всяким поняттям права і людського достоїнства, бо слово **„хам"** є звичайним епітетом, уживаним поліцією супроти української людности, а за нездіймлення шапки перед поліцаєм спадають на виновника (?) удари і побої — далі, переконання, що на це, що діється, нема леґального способу ратунку, заподіяна урядом темнота народа, котру він ще підпирає і скріплює, нищачи кожду просвітну і культурну роботу українських товариств — розвязуючи „Просвіти" і „кооперативи" — отсе є те, що стало підложем обговорюваних повище подій.

Уряд свідомо утруднює і робить неможливим протиділання аґітації комуністичних елементів, котра — серед того стану річей — знаходить податний ґрунт для своєї діяльности. Ті поліційні секатури, масові арештовання, знущання над увязненими, придержування арештованих многими місяцями без розглянення їх справи — сприяють, що з боязни перед цим усім людність, а передовсім сільська молодь, утікає масово в ліси, поширюючи тимсамим пострах та новий запальний елемент. Саме посвоячення з арештованими є достаточною підставою, щоби поліція невинного побила, й тому посвоячення з арештованими і получений з цим **страх перед катованням** є знову одною з причин утечі в ліси.

Треба з цілою рішучістю ствердити, що система поліційного терору є одною з головних і безпосередніх причин цілого повстанського руху, котрий є в цей спосіб безперестанно та самозрозуміло піддержуваний. Як довго згадані причини не будуть усунені, а передовсім, як довго не буде негайно і якнайрадикальніше усунена система поліційного терору — не може бути і бесіди про успокоєння умів на Поліссю і Волині, хочби позірно й видавалося, що успокоєння настало й всі рухи зістали зліквідовані.

Нема іменно нічого дивного, що людність, не маючи ратунку леґальною дорогою, та будучи зданою на ласку і неласку поліційного режиму — шукає виходу з акції, що є предметом ось цього внесення.

Не вияснить і не розвяже ситуації насвітлювання тих рухів як бандитських, чи як комуністичну акцію. Таке ставлення справи є неґацією дійсного стану річей та свідомим замиканням очей на дійсні причини тих рухів, як також на дійсне положення української людности Полісся і Волині.

Також не є це нічим іншим, а тільки закриванням дійсного стану річи та баламученням публичної опінії (перед котрою дотичні події держиться дивною практикою в цілковитій тайні) — коли говориться, що предметом останніх наглих судів на терені Волині й Полісся є **шпигунство,** так, як дотичні обвинувачення ідуть в напрямі приналежности до диверзійних банд і участи в їх діяльности — а в усякому разі мають своє жерело у представлених повище відносинах.

Помимо цензурованих заказів зі сторони властей відомости про фермент на Волині дісталися таки до публичного відома, родячи з одної сторони заінтересовання і журу, а з другої сторони узасаднене здивовання над тим, що урядові власти стараються події на Волині і Поліссю задержати перед публичною опінією в тайні.

Отже вияснення правдивого стану річей є доконечне і правда — якою би вона і не була, мусить в своїй несфальшованій постаті бути виявлена.

Супроти затаювання цеї справи зі сторони уряду нема іншої дороги, як установлення умандатованої надзвичайної соймової комісії в цили розслідження тих подій і їх причин, і це є власне метою отцього внесення, котрого наглість є тимсамим узасаднена.

(Слідують підписи внескодавців).

РЕФЕРЕНДУМ

Вислід загального голосування членів в справі нової реформи.

ЗА РЕФОРМУ. Відділи, котрих члени більшістю голосів реформу ухвалили.	ПРОТИ РЕФОРМИ. Відділи, котрих члени більшістю голосів реформи не ухвалили.
Відділ .. 38	Відділ .. 136
" 50	" 291
" 96	" 355
" 112	
" 160	
" 173	
" 185	
" 213	
" 217	
" 254	
" 259	
" 299	
" 316	
" 333	

Попередно було оголошено 68 відділів „за" і 5 відділів „проти".

Разом досі звернено відголосованих 90 бальотів, з чого 82 є „за" реформу, а 8 „проти" реформи.

Увага: В цій рубриці будеться подавати вислід голосування в міру того, як будуть відголосовані бальоти з відділів вертатися до головної канцелярії. Опісля ще раз всі відділи будуть проголошені разом в однім числі „Свободи", щоби всі члени могли мати точну і повну контролю.

Бальоти, в котрих замісць числа голосів написано слова „одноголосно" або „всі", зістали завернені до поправи.

„Одноголосно" може значити „всі присутні" члени, або взагалі „всі члени". Закон вимагає, щоби голоси були раховані й подані на бальоті числами, без огляду на те, чи це відноситься до всіх членів у відділі, чи лише до всіх присутних членів на відділовім мітинґу. Про це, чи відділ є „за" реформу чи „проти" реформи, рішає більшість (більше число) **голосуючих** членів.

І. Мелевич.

ТАКА, ЩО ВМИРАЄ.

(Оповідання).

(2)

Знов зітхнув і далі бив ногами. Нараз стріпнувся, бо коло свого вуха вчув:

— Добридень!

Нагірняк підвів очи і перед собою побачив похатного годинникаря Туника. Туник мандрував від села до села, від хати до хати. Носив і продавав дешеві годинники. Також носив з собою знаряддя годинникаря. Як у кого був попсований годинник, то Туник направив. Як в бляшаній посудині була дірочка, то Туник залютував. Бо він з собою також мав бляхарську кольбу, цину, сальміяк і квас. Все те було в одній кишени.

Туник міг би мати ще один хліб. Неодна господина дуже радо наймила би Туника, щоби його поставити в коноплях. Горобці на милю оминали би його. Одно рамя Туника було вище, друге нижче. Голову носив перебакирену на нижче рамя. Патлата голова була накрита суконною шапкою, кашкетом, що звисав далеко на плечі. Зпід шкіряного дашка шапки визирали очи як грань під міхлатими бровами. На очах окуляри з великими круглими склами в грубій чорній роговій оправі. Розчіхрана борода і вуса закривали ціле лице кромі кінця носа. Дашок шапки закривав чоло, отже добачити можна було тільки очі і кінчик носа. Як Туник шапку ліпше насунув на чоло, то й очей не було видко. Довга капота, що сягала аж по кістки, була вгорі зеленава, ідучи вниз ставала щораз половішою, надолині мала всі ті краски, які може мати болото. Штани були полотняні. Вони фалдувалися там, де не повинні би; натягалися там, де повинні би бути вільні. То була вина ніг Туника. Його ноги були шаблюваті.

Через вище рамя, як закинені бесаги, мав Туник два стінні годинники в деревляних скриночках, звязаних з собою ремінцями. Одна скринка спочивала на плечах, друга на грудях. В дірці на ґузик баламкалися на шнурку два маяки від обох стінних годинників. В руці Туник мав шкіряну торбу, яку час до часу перекидав з руки до руки. В торбі були тягарці обох стінних годинників, пару годинників кишенькових і деяке знаряддя. Мав також трохи голок, шпильок, ниток, ґузиків і інші такі дрібнички, які на селі принагідно мож було продати.

Ось такий то годинникар похатник поздоровив Нагірняка, заступивши йому дорогу.

— Добридень! — Туник повторив, коли Нагірняк видивився на нього, неначе би першого привитання не чув, або й Туника цілком не пізнав.

— Добридень! — відповів Нагірняк. — То ви?

— А хтож би, як не я! Ідете до міста?

— А кудиж би всю сторону, як не до міста?

— Чи не йдете ви до Косички взяти процент від тих грошей, які він вам винен?

— Ви вгадали. Іду по той процент, бо вже тиждень, як минув реченець.

Годинникар прижмурив одно око, голову ще більше схилив у бік і спитав:

— Не воліли би ви дістати всі ваші гроші нараз?

— Що з того, що волів би. З порожного не наллєш. Сарака не має. Він ледви на процент стягне. Як би я на нього напер і відобрав нараз, то се його зруйнувало би. Добре, що бодай процент маю. У нього мої гроші не пропали би, як би міг віддати їх. Та на се нема надії. Моя відумерщина пропала. Ціле щастя, що він все роздобуде бодай на той процент.

— Що мені дасьте, як вам скажу цікаву правдиву новину?

— Я кота в мішку не купую.

— Колиж бо се, що знаю, дуже цікаве для вас.

— То щось таке, про що я без вас не буду знати?

— Довідаєтеся, та не зараз. Вас втішило би, як би ви зараз почули.

— Хочете, то кажіть, не хочете, то ні. Втішуся зараз, то не втішуся пізніше. Не втішуся зараз, то не шкодить, як пізніше буду мати радісну хвилю.

— Вчора я був у крамаря, Туник таки зачав. — Косичка побільшив свій крам. Кажу вам, інший з утіхи скакав би як молоденький цап. Косичка, як звичайно, так і тепер рухається так, як би був тільною коровою. Якось-ту йому виплатили велику відумерщину.

— Він сам сказав вам се? — спитав Нагірняк.

— Він сам, — відповів Туник. — Сказав мені, що міг би зараз посплачувати всі свої довги, та сего не зробить. Він казав, що всі вірителі, крім однього, дуже гнобили його, домагаючися скорішої сплати довгів, ніж була умова. Тепер він, хоч міг би позатулювати їм пельки, не зробить сего. Жадному не віддасть скорше, ніж йому законно належиться. Косичка сказав мені, що лиш ви не гнобили його, бо вдоволялися самим процентом. З вдячности він лиш вам одному хоче віддати увесь довг зараз. Вчора сказав мені:

„Нагірнякови віддам завтра".

— Коли він мені сказав се вчора, то міркую, що те завтра є саме нині. Лиш скажіть йому, що вам тепер гроші потрібні, то зараз дістанете.

— Та нехай буде, — сказав Нагірняк цілком байдужо.

Туник витріщив на нього очи і промовив:

— Лиш та нехай буде?! Я гадав, що на таку вість ви підскочите як молоде теля, а ви лиш „нехай буде?" Так приймає таку вість той, що на пару сот ґульденів вже хрестик поклав був? То ви такий богач, що для вас ті гроші так, неначе би тільки огарок папіроски?

— Як мені тішитися, коли думаю, що ті гроші підуть хіба на кошти похорону? — відповів Нагірняк журливо.

— Ну?! Хтож вибирається на той світ? Ви чейже ні, хоч бачу, що ваше лиц трохи змарніло.

— Юстина! — сказав Нагірняк.

— Юстина? Ваша жінка? Брешете здорові. Вдавіться такою брехнею. Яж недавно був у вас. Юстина, як звичайно, була здорова, свіжа, жвава, кругла як пампух.

— Гляньте нині на неї, то вже не скажете так!

Нагірняк посунув капелюх на потилицю, потер чоло долонею, щоби крадьки втерти сльозу, щоби зависла на віях, і говорив далі:

— То від Маланки так. Бог побив би ті баби з їх глупотою! Зійшлися, обсіли стіл, взяли карти і давай розмітувати, ворожити. Казали, що вони лиш так, щоби пожартувати. Так жартуючи, на мою жінку вийшов ас треф. Всі баби сказали, що ас треф, то смерть.

(Далі буде).

З УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ.

ТВОРЧІСТЬ МИХАЙЛА ГАЙВОРОНСЬКОГО.

Проф. Михайло Гайворонський це один з найвизначніших сучасних українських композиторів. Твори його духа також скромні, як і його власна особа, і саме в тій скромности головна сила його композицій.

Пригляньмося, наприклад, його композиції до Шевченкового вірша „Вечір" (Садок вишневий коло хати). Це — як відомо музичний твір, написаний на три-голосний хор діточий або жіночий. Коли виконання того твору почує якийнебудь музикальний чужинець, то він, хоч не розуміє й одного слова по українськи, скаже вам без вагання, що це тональний опис тихого селянського життя в спокійну вечірню годину.

Перша строфка цього прекрасного вірша скомпонована в тонації ґ дур. Першу музичну фразу (Садок вишневий коло хати) співає лише перший голос. Друга музична фраза (Хрущі над вишнями ґудуть) — це двоспів. Другий голос повторює мельодію першого голосу (з відмінним закінченням), а перший голос дістає в контрапункті свою власну мельодію. В дальших музичних фразах виступає вже й третій голос — зі своєю окремою мельодією.

Друга строфка вірша (Сімя вечеря коло хати) скомпонована в тонації ес дур. Це зовсім нова мельодія, яка в нічім не пригадує мельодії першої строфки, а що між одною й другою тонацією (між ґ дур і ес дур) не переведено практикованої в таких випадках модуляції, то музикальне вухо, яке не було до зміни тонації приготоване, стрічається з несподіванкою, котра викликує в души відповідний ефект і настрій. Отсей наглий скок з одної тонації в другу я вважаю найбільшим осягом композитора. Такі скоки роблять на слухача завсіди сильне враження, але тільки тоді, коли композитор знає, як „скакати", бо саме при таких скоках дуже легко попасти просто — в рів.

У цій другій строфці є, між іншим, одно, замітне своєю красою місце. Другу музичну фразу (Вечірня зіронька встає) всі три голоси закінчують тоном „б". Цей тон, горішній (перший) голос тягне „легато" дальші чотири такти, а підчас того другий і третій голос співають у гарнім контрапункті третю музичну фразу (Дочка вечерять подає). Кінчиться та строфка (у всіх трох голосах) тонікою акорду („ес") і знову без ніякого приготування переходить у тонацію ґ дур, бо третю строфку співається так як першу. Цей перехід є доволі трудний, але музикальне вухо дає собі з тим раду без великих труднощів.

Розбирати в тойсамий спосіб інші музичні твори нашого композитора, або хоч вичисляти їх наголовки — не можливо, бо їх є споре число. Скажу тільки загально, що всі вони одної „масти" — всі наскрізь оригінальні, мельодійні і популярні. Популярність їх лежить головно в тім, що вони нагадують дуже мельодії суто народні і тому наш нарід так їх залюбки співає. Деякі стрілецькі пісні проф. Гайворонського є відомі по всій соборній Україні і вже ввійшли в репертуар народній. Навіть деякі українські композитори гармонізують ті пісні на ріжні лади і називають їх піснями народніми, не знаючи, очевидно, що їх композитор (а іноді й автор в одній особі) живе собі „тихше води, нижче трави" далеко, далеко від них — на другім кінці світа.

Проф. Гайворонський випустив теж у світ кілька своїх творів інструментальних (він має їх більше, але вони мусять пождати на „ліпші часи"). Всі ті твори основані на наших народніх мотивах і всі є великим вкладом у нашу музичну літературу. Саме за ті музичні твори дістав проф. Гайворонський відзначення в Колюбійськім університеті в Ню Йорку.

Обдарував нас проф. Гайворонський і кількома творами сольовими. Наш симпатичний артист-співак, п. Ординський, дуже собі ті твори сподобав і любить їх співати.

Велику артистичну вартість мають і всі ті численні пісні (головно народні) та коляди, які наш композитор згармонізував до вжитку наших хорів — однородних і мішаних.

Я тут згадаю одну збірку, найновіщу, яка вийшла 1930 р. у Львові: Народні пісні Лемківщини й Закарпаття, мішаний хор. 1. „Широке коріння", 2. „В керти ружа преквітала", 3. „Малам я фраїра", 4. „Ой, верше, мій верше", 5. „Кей ня любиш, та люби". Усі ті пять пісень такі гарні, такі ревні, стільки в них чуття і сили, що аж серце щемить, співаючи або слухаючи їх! А як прекрасно згармонізував їх наш композитор! Співаєш одну пісню за другою і не подибуєш ані тіни якоїсь банальности чи одноманітности. Контрапункт такий оригінальний, такий гарний, такий ріжнородний, що музичне чуття не може ним налюбуватися. Кращої гармонізації якоїнебудь пісні я ще досі не бачив.

Загально я схарактеризував би музичну творчість проф. Гайворонського так: всі його оригінальні музичні твори мають суто народню ціху — зовсім так, наче би вийшли з лона самого народу. Вони пригадують нам деякі твори інших наших композиторів (Воробкевич, Матюк, Нижанковський), які наш нарід приняв до свого репертуару. Гармонізовані проф. Гайворонським твори відзначаються добрим контрпунктом і плавним веденням голосу (це пригадує мені Лисенка). Кождий поодинокий голос у хорі має свою власну мельодію, яку можна взяти за „кантус фірмус" і, перегармонізувавши, створити з неї новий музичний твір. У хорових творах Гайворонського кождий голос „співає" і через те всі ті твори такі легкі до науки. Хто має охоту ці твори для приємности студіювати, цей без великого труду побачить, що проф. Гайворонський є в гармонізуванню своїх чи чужих мельодій вельми вибагливий, але та вибагливість не входить у колізію з музичними законами. З усього видно, що пан Гайворонський усяку „теорію музики" вже давно перетравив і визнається, як не мож ліпше, на всіх музичних „триках".

Проф. Гайворонський є дуже добрим педагогом. Він розуміє душу дитини, поводиться з дітворою по батьківськи і тому діти його дуже люблять. У розмірно короткім часі він потрапить навчити дитину дуже багато. Слух у нього такий досконалий, що він не послугується ніколи ніякими камертонами. Коли в його орхестрі хтонебудь заграє фальшивий тон, то професор це моментально „вилапає" і помилку дотичного учня поправить. Коли підчас гуртової гри комусь із скрипаків чи мандолінистів спуститься якась струна, він у миг ока поперемінює інструменти: скрипку (чи мандоліну) із спущеною струною дасть тому скрипакови, котрому пригранню тої струни непотрібно, а його скрипку передасть першому. Це проф. Гайворонський робить на те, щоб не переривати грання орхестри десь у середині через одну спущену струну, або не відставляти учня із спущеною струною на бік (комусь із глядачів могло би здаватися, що дотичний учень не вміє своєї партії грати, і цей учень не зі своєї вини „наївся би стиду").

Проф. Гайворонський має ще один талант: він небуденний поет. Пише звичайно високо патріотичні вірші і компонує для них музику. Я позволю собі навести тут одну з його поезій:

ХОРАЛ.

Діточий або мішаний хор, або пяно.

До Тебе, Боже, руки підносим,
Благословення й помочі просим:
Не дай пропасти нам на чужині;
Дай нам служити рідній Вкраїні!

Для України хочемо жити
І вірно, Отче, Тобі служити,
Бо Україна це наша мати,
А Ти наш батько, ввесь благодати.

Ще можна би кинути оком на особу проф. Гайворонського як на українського громадянина. Він служить свому народови чесно, совісно і щиро. У тій службі він ще ніколи не подався, не похитнувся. Як Український Стрілець він бачив пекло вже на цім світі. У військових походах і невигодах знищив своє здоровля, але ви не почуєте з його уст ні одного слівця якогось нарікання. Він сповняв і все сповняє обовязок чесного сина своєї вітчини і не домагається за це ніякої заплати. Заплатою для себе за свої громадські труди він уважає — свою чисту совість.

Всі, що знають ближче проф. Гайворонського, люблять його й шанують і на таку любов та пошану він уповні заслугує. Щоб задокументувати наші щирі почування до особи Шановного Професора, старaймося популяризувати якнайбільше всі твори його артистичного духа. Це повинніб зробити всі наші вчителі музики, дірігенти й поодинокі мельомани. Викидаймо з наших музичних репертуарів усе непотрібне сміття, а натомісць співаймо, де тільки можемо, живі, бадьорі й артистичні твори нашого дорогого земляка — професора Михайла Гайворонського.

Осип Стеткевич.

ПОХОРОН О. ВОЛОДИМИРА СПОЛІТАКЕВИЧА

В пятницю, дня 9. грудня, відпроваджено на вічний спочинок Покійного о. Володимира Сполітакевича, Головного Радного У. Н. Союза, укр. греко-кат. священика й відомого народного робітника.

Тисячі громадян, десятки священиків: 25 українських з Галичини, 5 з Закарпаття і 8 римо-католицьких, велике число дякоучителів з околиць, мейор міста Йонкерс і ріжні міські урядовці та знакомі Американці прийшли віддати Покійному останню прислугу.

Куди не обернутися, видно було відзнаки Союзовців. Прибули представники Головного Уряду У. Н. Союза і редакції „Свободи" і багато Відділових Урядників з околиць. А Союзовці з Йонкерс виступили корпоративно. Як теж взяли участь всі інші місцеві товариства, братства й сестрицтва й ціла парохія. Між вінками виднів величавий вінок У. Н. Союза з синьожовтими лєнтами, а далі вінки від родини, приятелів і знакомих, від парохії, хору „Боян", Бр. св. Михаїла, св. Івана Хрестителя, св. Миколая (Соединеніє), Союза Українок і Сестрицтва. Тов. Подільська Січ, від 8. У. Н. Союза зложило замісць вінка жертву на старий край.

Провідником церемоній був о. Сембратович з Дітройт, Міш.

Як заступники родини, виступали старі приятелі, священики закарпатські: о. Берец і о. Рошкович.

Три дні, від смерти до похорону, проводив відправами над Покійним о. Антін Лотович з Бруклина разом з о. Василем Гривнаком, котрий заступав Покійного о. Сполітакевича підчас слабости, а тепер став урядово назначеним тимчасовим завідателем парохії. Асистували околичні священики.

В церкві держали почесну сторожу три ночі члени Тов. Подільська Січ, відділ 8 У. Н. Союза й Сестрицтво. Були теж представники католицької організації „Лицарі Колюмба", до якої Покійний теж належав.

В похороні взяв теж участь епископ К. Богачевський.

Службу Божу відправив о. П. Понятишин, а целебрували о. Володимир Лотович і о. Йосиф Боярчук. Співав хор „Бояна" під проводом дякоучителя М. Фатюка. Хор вивязався зі свого завдання надзвичайно гарно й причинився до піднесення того сумного торжества. До цього причинилися теж сусідні дякоучителі: з Джерзи Сіти, Нюарку, Бруклина, Ню Йорку, з закарпатської парохії й інших. І вони докладали старань, щоби все випало якнайкраще. І виступали теж як „Хор Дякоучителів".

В церкві виголосив жалібну промову о. Йосиф Чаплинський, передаючи зі зворушенням життепис Покійного та Його визначні заслуги як ревного священика і Головного Радного У. Н. Союза та голови „Обєднання Українських Організацій в Америці". А коли прощався від імени Покійного з церквою, родиною, товаришами, організаціями, рідним краєм і парохіянами, ціла церква заносилася від голосіння. По англійськи говорив о. Сембратович, дякуючи чужинцям за участь у похороні.

По відправі в церкві св. Михаїла, винесено домовину з церкви в супроводі духовенства до каравану серед шпаліру Союзовців і представників У. Н. Союза. Все було заряджене й виконане у взірцевім порядку. Треба признати, що український погребник, Іван Дучинський, котрий займався похороном, виповнив усе як слід, у повнім порядку.

Союзовці й парохіяни ішли майже половину довгої дороги до цвинтаря св. Йосифа в рядах за каразоном, а потім рушив похід скоршим темпом.

На цвинтарі була маса народа. Гріб викопано на горі, під скалами, у чудовім положенню. І день був чудовий. Вже сонце схилялося до заходу, коли о. М. Кінаш забрав слово, щоби востаннє попрощати Покійного. З питомим о. Кінашеви ораторським хистом, а разом з тим з сердечною простотою, розкривав він тайну смерти так, як її пояснює християнська наука. І попрощав щиро одного з дійсно останніх піонірів священиків і народніх працівників.

Скінчилася церковна церемонія. І станув над гробом громадянин Василь Мандзій і попрощав Покійного від парохії й йонкерської української громади. Не говорив довго, бо сльози не дали докінчити мови.

Головний секретар фінансовий У. Н. Союза, Роман Слободян, згадав за діяльність Покійного як члена й Головного Урядника У. Н. Союза, як того, що 25 літ вірно вистояв в У. Н. Союзі, що завжди ту організацію боронив і для неї щиро працював. А міг Покійний У. Н. Союзови вірно служити, говорив бесідник, бо добре знав духа У. Н. Союза, його наміри і ту працю, яку вкладає Союз в українську іміграцію та в те, щоби допомогти нашим братям у старім краю визволитися з неволі. Покійний о. Сполітакевич, що носив імя св. Володимира, працював для церкви і свого народа як князь Володимир, — з хрестом і мечем. Дбав про розвій християнських чеснот і християнської любови і „з мечем" ставав там, де треба було боронити українське імя і народну справу. А як дбав про У. Н. Союз, видно найкраще по тім, що хоч обложно хорий, встав з постелі й взяв участь у нарадах Головного Уряду У. Н. Союза, бо знав, що рішається доля такої важної справи, якою є реформа нашої організації. А Покійний уже пережив одну реформу і знав, скільки то потерпів У. Н. Союза через ворогів і несвідомість членів. Імя Покійного, кінчив бесідник, буде завжди дороге для У. Н. Союза і його членів, бо Покійний вірно, щиро й чесно служив тій організації.

Останній бесідник, д-р Л. Мишуга, попрощав Покійного ось так:

В сиру землю переміниться незабаром тіло Покійного й пропаде. Та не про те приходиться мені тепер говорити, що пропаде. Бо в тій сумній хвилі ми раді би почути щось такого, що житиме й нагадуватиме нам Покійного як живого. А живим у народі остається те, що живого створила людина для народу за свого життя. І отсе про ті живі й довготреваючі діла Покійного о. Сполітакевича, про його діяльність як громадянина, як сина нашого народу, доводиться мені сказати кілька слів.

Отсе стоїть у моїй уяві книга протоколів нашої громадської установи, „Обєднання Українських Організацій в Америці", якої то установи Покійний був головою малощо не 6 років. Мені, як секретареви, доводилося записувати живі діла Покійного й відчитувати їх на кождомісячних засіданнях. Відчитав би я тепер охотно оті протоколи ще раз тут над гробом Покійного. А що це неможливо, тому пригадаю Покійному востаннє дещо з Його діяльности.

Чи пригадуєте собі, Отче Володимире, підписану Вами першу відозву в справі допомоги Рідній Школі в старім краю? Чи пригадуєте собі, як там було написано, що так, як наш нарід, наша школа й наша церква є переслідувані в краю, так колись був переслідуваний Бог і Чоловік, Ісус Христос і Його наука; та що так, як побідила віра в Божу святість, як побідила жертвенність і посвята, таксамо побідить остаточно віра в українську слушну справу і правду.

А чи пригадуєте собі, Отче Володимире, оту підписану Вами відозву з протестом проти доконаного Поляками морду над нашою мученицею Ольгою Басарабовою? Чи пригадуєте собі, що це Ви їздили на чолі делеґації до Вашингтону, щоби перед американським урядом запротестувати від імени української іміграції в Америці проти польських звірств у старім краю?

Чи пригадуєте собі, Отче Володимире, оту підписану Вами відозву, взиваючу нашу іміграцію в Америці до жертв на дальшу боротьбу з нашими ворогами? А у тій відозві були, прочитані на польськім суді такі слова українського стрільця-борця:

Хай проклятий буду духом Стрільців і хай згину як виродок українського народу і хай не останеться сліду по мені й моїх наслідниках, як відступлю від боротьби за визволення мого народа.

А чи пригадуєте собі, Отче Володимире, як Ви разом з нами піднімали в травні 1924 р. протест зприводу постріляних польськими жандармами 4 українських селян за те, що урочисто святкували під Польщею робітниче свято Першого Мая, яке то свято по законам бувшої української держави вважалося державним?

Так, Отче Володимире, Ви мусите собі тепер те усе пригадати, бо там, перед престолом Всевишнього, стоїте тепер з тою замученою Басарабовою, з тими розстріляними нашими селянами і робітниками і з тими нашими геройськими синами, які погинули на полю битви чи по ворожих тюрмах і шибеницях, а яких чести Ви боронили і яких спомагали. Там вони тепер просять для Вас ласки у Всевишнього! Там перед престолом Всевишнього відчитують вони тепер усі ті відозви, якими Ви закликали наш нарід до боротьби за правду і волю і до жертв для калік-інвалідів, немічних сиріт і голодуючих. Там тепер вичисляють і ті всі жертви, що Ви їх зложили, щоби добути кращу долю нашому народови.

Усі ті добрі діла записані не тільки там на небесах. Вони є і між нами, в народі й житимуть ще й тоді, коли Ваше тіло обернеться в порох і сліду з нього не останеться.

Від імени тих діл, себто народньої роботи і тої іміграції, з якою Ви ту роботу вели, і від імени Рідного Краю, якому Ви так вірно служили, прощаю Вас отсим як нашого вірного, чесного друга, доброго сина української землі. Оставили Ви між нами добре й чесне імя, імя українське, якого ніколи не сплямили і з яким, чистим як сльозою, пішли отсе до гробу.

Не підпишете вже ніякої нової відозви до нашої іміграції. Та ми знаємо, що з тих, які Ви нам залишили, бє одна велика віра в те, що прийде час, що й американські Українці побачать ще ту Вифлеємську зірку, яка заведе нас з вільної Америки на вільну, незалежну і рідну українську землю.

Ще одно „Со святими упокой", ще одна грудка рідної землі (привезена Дружиною Покійного з краю) покотилася на домовину доброго сина української землі й свято віддання останньої прислуги закінчилося.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЯК „УГОДОВІ РАБИ" ВБИВАЮТЬ НАВІТЬ АВТОНОМІЮ.

Читаючи статті Ю. Горовного під наголовком „Чи домагатись автономії є гріхом?" (в 279 до 282 чч. Свободи) — дивуєшся, що саме автор мав на увазі? Чи він хотів розказати про визвольні змагання Італійців, Чехів і Поляків, та поставити їх як взірець для нашої політики? Чи може хотів наклеймити тих угодових політиків, які у рішаючий момент, набравши води в рот, мовчать і бояться висказати свої думки? Чи вкінці мав він на увазі „тих наших людей, котрих історичний розвій подій поставив тепер на чолі нашого народу під польською займанщиною" і своїми статтями старався переконати їх, щоби не відкидали автономістичної оферти?

Треба замітити, що хоч історія чужих народів є дуже повчаючою — ми не можемо ставити її як живий приклад для себе, а то тому, бо кожда знаходиться серед питомих їй, відмінних відносин і тимсамим мусить шукати питомих, своєрідних шляхів для відзискання своєї самостійности. А коли ми маємо взоруватися на інших народах, то виринає питання, чому якраз ми маємо брати під увагу еволюційний приклад, а не революційний, як от в Ірляндії?

Замало згадати про хитромовчаливих політиків, а треба ту справу вияснити у цілій ширині. Автор повинен був теж назвати ті відповідальні політичні чинники, на яких адресу були скеровані його ради.

Назагал тенденція тих статей стара, неоригінальна: „В політиці треба використовувати всі можливости. Автономія ще не означає кінця політичної карієри даної нації, і у висліді: домагаймося автономії!" Не знаю, чи хто оспорював би таке становище, колиб воно було як слід поставлене старокраєвим політичним проводом. Дефект тої концепції лежить у цему, що наші так звані реальні політики, це в більшости труси, які бояться опінії загалу і заки рішаться на якийсь автономістичний тяг — перед — тим настроюють угодово наші широкі маси.

Не можна повести паралелі між Австрією і нинішною Польщею. Австрія була зліпком ріжних народів і їй ніколи навіть і не снилося називати себе однонаціональною державою. Польща зате уважає себе однонаціональною державою, а десять міліонів національних меншин уважає за переходовий стан і вірить свято, що змасом їй удасться ті меншини вповні винародовити. Ця гадка коріниться глибоко у всіх польських політичних партіях, у цілій польській суспільности. Її духовим батьком є Сенкевич, а апостолами Дмовський, Грабський, Гломбінський і богато інших. Боротьба ендеків з групою Пілсудського не ведеться за принципи, за ідеї, тільки за тактику. І одні і другі признаються до „обозу вєлькєй Польскі", і одні і другі закидають собі взаїмно нездарність у виконанню їх великодержавних, однонаціональних плянів. Тому будувати автономістичну програму на відчиті якогось пана Васілевського, чи навіть на міжнародних зобовязаннях, не є потічним реалізмом, тільки політичною наївністю.

Вороже психічне наставлення польської суспільности — ми можемо зломити тільки відповідним психічним наставленням своїх мас. Навіть автономію ми можемо здобути тільки силою. Тому ми мусимо плекати серед наших мас такі настрої, які ставали би загрозою для істнування польської держави. Щойно під натиском страху польська суспільність і її провід схоче зрозуміти наші потреби і наші домагання і піти на деякі уступки. Як довго цього страху не буде, то навіть нуждена автономія буде тільки мрією політичних ледарів. У висліді ми можемо зробити такий висновок: Всі ті наші політичні групи, які голосять автономію і в її імя виховують угодово наші широкі маси — вбивають цю автономію власними руками.

Окупант має силу. Тому кождої хвилі він може виявити супроти нас добру волю, не наражаючи притім інтересів власної держави. Коли він тої волі не виявляє, значить, у нього тої доброї волі брак. Дурити себе, що коли ми зложимо зброю, то він піде назустріч нашим домаганням — може тільки раб, який з цілої душі ненавидить боротьбу і для своєї трусливої психіки добирає собі відповідну фільософію у зовнішньому житті.

Домагатися автономії не є гріхом. Але нам треба характерних „угодовців", які вміли би плисти проти хвиль, проти опінії загалу, які на споді душі навіть раділи би з опозиції, з тих противних хвиль, бо чим сильніші вони, тим кращий доказ, що нація не заспокоїть свойого незадоволення так довго, як довго не осягне своєї самостійної держави.

Евген Ляхович.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

НЮАРК, Н. ДЖ.

З Листопадового Концерту на Рідний Край.

Дня 19. листопада нюарська громада відсвяткувала величавим концертом 14-літні роковини листопадових днів. До програми цього концерту, котрий відкрив І. Тарнавський, як предсідатель Злученого Концертового Комітету, прилучилися чотири місцеві хори, деклямація і скрипкове сольо.

Святочну промову виголосив д-р Л. Цегельський. Увесь дохід був призначений для інвалідів і політичних вязнів.

Чистий прихід $132 вислано до Краю через „Обєднання" для інвалідів і політичних вязнів.

Степан Шумейко,
секретар Комітету.

На селі.

Селянка приносить літникови миску праженого молока. Він бачить, що жінка тримає брудний палець у молоці, й обурюється:

— Бийтеся Бога, таж палець в молоці тримаєте!

— Це нічого не шкодить, прошу пана: молоко не горяче.

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У.Н.СОЮЗА

Члени від. 193 У. Н. Союза на своїх місячних зборах дня 13. листопада по довшій дискусії заявилися одноголосно, щоби конвенція У. Н. Союза відбулася в Дітройті, а не в Шікаґо.

Остаюся з поважанням,

Теодор Трач, писар
від. 193 У. Н. Союза.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

КАНЗАС СИТІ, КАН. Бр. Св. Володимира від. 323 повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що Річні Збори відбудуться в неділю, дня 18 грудня в гали звичайній і проситься всіх членів прибути на той мітінґ бо будуть важні справи до полагодження, як вибір нового уряду на біжучий рік. Буде голосовання в справі реформи старого роду. Отже прошу кождого члена над тою справою застановитись і голосувати на добру користь У. Н. Союза і дати нагоду тим членам котрі бажають ліпших палисів в Союзі, бо я вже кождому з вас розяснив користь нових родів обезпечення. І я думаю що кождий єст з них задоволений так, як я сам, отже проситься всіх членів прибути на сей мітінґ і справу роздумати серійозно. Неявившийся член буде караний після статута. В. Фединишин пед., Д. Кархут кас., Д. Яремко секр.

ВІЛІНҐ, В. ВЕ. Сестрицтво Пр. Д. М. Н. Помочи від. 212 повідомляє всіх своїх члениць, що річний мітінґ відбудеться в неділю 18. грудня на тій самій гали, також буде вибір нового уряду на рік 1933 проситься всіх довгуючих члениць вирівнати свої залеглости бо впротивнім разі поступиться після статута, за уряд: Ольга Крупа пред., Марія Вітенко кас., Катерина Бліщ секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя від. 270 повідомляє всіх членів і членкинь, що місячний мітінґ відбудеться в четвер 15. грудня в годині 7-мій вечер в гали У. Н. Дому 181 Фліт вул. проситься всіх прибути на час бо є дуже важні справи до полагодження, буде голосовання в справі реформи, також будеться роздавати календарі за котрі члени мають платити по 30 ц. Проситься довгуючих вирівнати свої залеглости бо інакше втратять право до бенефіту і будуть суспендовані. Михайло Баран пред., Николай Заяць кас., Николай Пігура секр.

ДЖОЛІЄТ, ІЛЛ., Тов. ім Т. Шевченка від. 111 У. Н. Союза подає до відома своїм місцевим і позамісцевим членам, що річні збори відбудуться в неділю дня 18. грудня в гали де звичайно. Отож проситься всіх членів прийти на збори бо єсть богато пекучих справ до полагодження, як також буде вибір нового уряду на рік 1933 і роздача календарів. Н. Віщун, пред., М. Цегельник, кас., О. Бернадин, секр.

ЗІЙҐЛЄР, ІЛЛ. Брат. св. Ів. Хрестителя від. 377 повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, дня 18. грудня о год. 1.30 пополудні у Мих. Гр. Олексяка під числом 6 Орчерт ул. Прошу всіх членів явитися бо буде богато до роботи, будеться голосувати в справі реформи старого роду на новий і вибір нових урядників, також проситься вирівнати свої залеглости щоби новий уряд мав усьо у порядку. Мих. Пашко, пред., Яким Мигилич кас., М. Гр. Олексяк рек. секр.

ПЛЕЙНС, ПА., Бр. св. Андрея від. 48. повідомляє, що річний мітінґ товариства відбудеться в неділю, дня 18. грудня о годині 2-ій пополудні в гали М. Негребецького під ч. 84 Норт Рівер улиця. Контрольори мають явитися о 12 год в полудне і уряд, як також кождий член має явитися на мітінґ бо буде вибір уряду на рік 1933 і голосовання за реформу. Не явившийся член заплатить кари 50 ц., урядник $1.00. Ст. Карбовничак пред., Й. Кривий секр.

ВИЛКЕС БЕРІ, ПА., Бр. св. Андрея від. 30 повідомляє, що річний мітінґ братства відбудеться в неділю, 18. грудня о годині 3-тій пополудни в гали Копача. Всі члени мають явитися. Контрольна комісія здасть справоздання за рік 1932. Вибір уряду на рік 1933 і голосовання над реформою. Мих. Юзьків пед., Мих. Пилип секр.

ГАММОНД, ІНД. Бр. св. Й. Хрестителя від. 107. У. Н. Союза повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в суботу дня 17. грудня о год. 3-тій пополудни в гали 1029 Конкей вул., Брукс Гавз. Проситься всіх членів прибути, є важні справи до полагодження. Йосиф Мудрий пред., Іван Матійчук секр.

НЮ БРІТЕН, КОНН., Братство св. Петра і Павла від. 254 повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що річний мітінґ відбудеться в пятницю дня 16. грудня о годині 7.30 вечером в церковній гали. Проситься всіх членів прийти на означений час, рівнож проситься членів, щоби вирівнали свої довги бо в касі грошей нема більше за них заплатити, також члени котрі позабирали календарі щоби незабули принести по 30 ц., бо за календарі треба заплатити до кінця того місяця. Мих. Тимчишин, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. Бр. св. О. Николая від. 5 повідомляє усіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в суботу дня 17. грудня в годині 7-мій вечір в гали Чеського Нар. Дому під ч. 29-19-24 Евня. Обовязком є кождого члена як мущин так женщин явитися на ці збори в означенім часі. На цих зборах буде голосовання над реформою нових родів обезпечення. Буде вибір урядників на 1933 рік, роздасться календарі, принимання нових членів до нових родів обезпечення. Пригадується довгуючим, щоби вирівнали свої залеглости. Не явившийся член або урядник підлягає карі після статута. І. Кубарик пред., Григорій Сасилик кас П. Барнич секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. Подається до відома членам відділу 332, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 18. грудня о годині 2-ій пополудни в гали У. Н. Дому на Колфакс ул. ч. 10. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів і члениць прибути на згадані збори де почується дальші пояснення нових родів обезпечення, хто з членів не явиться, той може собі багато пошкодити бо відбудеться голосовання в справі виміни старих грамот на нові, коли вам члени ходить о добро самих себе і організації, то прийдіть і переголосуйте ту важну справу, а тим ви поможете і тим членам котрим грозить утрата членства. Довгуючих членів проситься останній раз щоб вирівнали свої довги за себе і за дітей бо жадних довгів не будеться перетягати на слідуючий рік, в довгуючі будуть суспендовані, також буде вибір нового уряду. Марія Туранська.

СТ ЛУІС, МО. Бр. Св. Володимира від. 179. повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що Річні Збори відбудуься в трету неділю себто, 18. грудня точно о 1-ій год. пополудні. Проситься всіх членів прийти на сей річний мітінґ бо буде богато важних справ до полагодження, будеться роздавати решту табельок пояснень на нову систему і будеться голосувати в справі реформи старого роду на новий, також буде справоздання контрольної комісії за рік 1932., і вибір нового уряду на слідуючий рік 1933 і буде роздача календарів У. Н. Союза, отож проситься аби нікого з членів не бракувало на тім мітінгу. Неявившийся член підлягає кару $1.00 а урядник $3.00. Мих. Бартіш пред., Мих. Кульчицький кас., В. Голдак секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. Б. Хмельницького від. 22 повідомляє своїх як місцевих так і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в суботу дня 17. грудня о год. 7.30 ввечером, в гали Нар. Дому 101 Гренд вул. Позаяк єст богато важних справ до полагодження а головно голосовання над реформою У. Н. Союза, вибір уряду на рік 1933 тай богато інших, присутність всіх членів конечна. Довгуючі члени мають по можности вирівнати свої залеглости, так щоби можна не наразитись на суспендовання, еще перед реформою, тай щоби опісля не нарікали. Не явившийся член підпадає карі 50 ц. а урядник $1.00. М. Баглай секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. Вільна Україна від. 152, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в середу 14. грудня о годині 8-мій ввечір. Вибір нового уряду, голосовання над реформою У. Н. С. і другі важні справи. Присутність кождого члена конечна. Іван Настюк, секр.

МІННЕАПОЛІС, МІНН. Тов. Запорозська Січ від. 385 повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю дня 18. грудня зараз по Службі Божій о год. 10-ті в церковній гали. Обовязком кождого члена бути присутним, будеться давати календарі, також буде голосовання над реформою У. Н. С., і вибір нового уряду на 1933 рік. І. Кіт пред., В. Ревцьо кас., В. Козак секр.

ШИКАГО, ІЛЛ., Тов. Тараса Шевченка, від. 252, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю дня 18. грудня о годині 12.30 пополудні при 1944 Вест Ірі улиця. Проситься всіх членів прибути на сей мітінґ бо є важні справи до полагодження. Також буде голосовання над реформою де кождий член мусить заявитися чи хоче нового рода полісу, чи хоче зістати при старім роді обезпечення, щоби не було нарікань як справа перейде голосовання. Також є багато других справ до вирішення. Всі члени мусять вирівнати свої вкладки бо контрольна комісія замикає книжки 31-го грудня 1932 р. За уряд Тов.: І. Магас, предс., Н. Читвинський, секр., Д. Красножон, кас.

ҐРЕЙТ МЕДАВС, Н. ДЖ. Тов. Любов від. 143 відбуде річний мітінґ в неділю дня 18. грудня о годині 2-гій пополудни в церковній гали. Проситься всіх членів явитися на мітінґ бо є важні справи до полагодження. Дмитро Вусатий, пред., Юрко Кольба, кас., П. Ланьдяк, секр.

ЛЕЙКВУД, О., Звіт з річних зборів Братства Сош. св. Духа від. 108, У. Н. С. Збори відбулися в неділю 4. грудня 1932 збори отворив предсідатель п. Василь Мумрик. До перепроваджения річних зборів вибрано п. Михайла Сковронського М. Сковронський покликав на секретаря річних зборів М. Колодія. На згаданих річних зборах обговорено деякі важні справи а головно зміни старих грамот обезпечення на нові, одначе через недостачу відповідного числа членів голосовання відложено на слідуючі збори у місяці січні, себто 1-го січня 1933 р., де рівнож контрольна комісія здасть справоздання з книгового діловодства за цілий рук. Уряд вибрано на рік 1933 як слідує: Мих. Мартиняк, предс., Мих Колодій, зас., предс., Мих. Мельничин, секр., фін., Іван Денега, секр. рек., Дмитро Поташний кас., Вас. Мельничин, зас., кас., Павло Канюк, Мих. Сковронський, контрольори., Григорій Онисик, Андрій Коваль, доглядачі хорих., Андрій Шалайко, Матвій Ківко, хорунжі., Андрій Коваль, господар галі.

КЛІВЛЕНД, О., Сестрицтво Н. З. П. Діви Марії від. 112 У. Н. Союза повідомляє що місячні збори відбудуться в неділю дня 18. грудня зараз по Службі Божій в гали церковній, проситься всіх членів явитися бо єст важні справи до полагодження. Рівнож проситься довгуючих вирівнати свої вкладки. М. Розуміло пред., К. Габрівська секр., Е. Лалюк кас.

ДЕСЛАДЖ, МІ., Бр. св. О. Николая від. 225, повідомляє своїх членів і членкинь, що річний мітінґ відбудеться в неділю дня 18. грудня по Службі Божій в гали парохіяльній, буде голосовання в справі реформи виміни старих грамот на нові і напоминається довгуючих членів вирівнати свої вкладки, щоби не залишати довгу на другий рік. І. Тиндик, предс., А. Комар, кас., Ф. Комар, секр.

СТ. ДЖОЗЕФ, МІ., Тов. Запорожська Січ від. 355, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що річні збори відбудуться в неділю дня 18. грудня о годині 1-ій пополудни в гали парохіяльній. Проситься всіх прийти на мітінґ, старий уряд здасть справоздання за рік 1932, а потім наступають важні справи, як вибір нового уряду на рік 1933 як також напоминається всіх членів, щоби при вкладці разом з календарі заплатили. Не явившийся член або членкиня підпадають кару після статута член 50 ц. а урядник $1.00. С. Юрсевич, предс., В. Синайко, кас., П. Заньо, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., Бр. св. О. Николая, від. 4, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в суботу дня 17. грудня точно о годині 7-мій ввечер, кождий член повинен явитись на тім мітінгу бо суть важні справи до полагодження як: голосовання в справі реформи старого роду і зміна старих грамот на нові, будеться роздавати календарі на рік 1933. Проситься довгуючих членів вирівнати свої довги бо в противнім разі будуть суспендовані, отож прошу явитися на час до Народного Дому під ч. 72 Морис вул. Николай Димкович, предс., Василь Глива, кас., Семен Кусень, секр.

ЙОРКВИЛЛ, О., Тов., ім. І. Франка від. 77, У. Н. Союза повідомляє своїх членів, місцевих і позамісцевих, що річний мітінґ відбудеться в неділю дня 18. грудня о год. 10-тій з раня в гали М. Юган, проситься всіх членів прибути на означений час, бо є багато справ до полагодження, як вибір уряду на 1933 рік, голосовання в справі реформи і інші справи. Н. Зарічний, предс., П. Головід, секр.

БЕЙОН, Н. ДЖ.. Тов. ім Т. Шевченка від. 281. повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в пятницю дня 16 грудня в годині 8-мій ввечером, в Укр. Нар. Домі 33-35 Вест 19 вул. Проситься всіх членів прийти на означений час, бо маємо богато справ до полагодження. Довгуючі члени повинні прийти і вирівнати свої вкладки, буде вибір уряду на 1933 рік і роздання календарів. Не явившийся член заплатить кару $1.00 а урядник $2.00 М. Петринак, предс., В. Швайлик, кас., Л. Бачинський, секр.

МІННЕАПОЛІС, МІНН. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 345, подає до відома членам, що річні збори відбудуться в неділю, 18 грудня, в гали при 4-тій ул. і 5-тій Еве. Н. Е., зараз по 12 год. Обовязком є всіх членів прийти, бо є важні справи до полагодження. Познакомитеся з новими родами обезпечення, то є з реформою, над якою будемо голосувати. Буде також вибір уряду. Будемо принимати нових членів до Тов. і У. Н. Союза. — Гр. Пастушенко, секр.

АКРОН, О. Бр. Сош. св. Духа, від. 296, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 18 грудня, в гали церковній, в годині 1-ій пополудни. Буде справоздання урядників з цілого року, вибір уряду на 1933 рік. Кождий мусить явитись, бо є важні справи до полагодження. З неявившимися членами поступиться після статута. — М. Філяс, предс.; П. Славич, секр.; О. Цепко, кас.

ЙОНГСТАВН, О. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 140, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, 18 грудня, в годині 12 в полудне, в гали церковній, 526 Вест Райн Еве. Кождий член повинен явитися, бо є важні справи до полагодження. Перша справа злука відділів; коли ви члени самі тої справи не порішите, то ми, урядники, віддамо ту справу до рішення гол. уряду У. Н. Союза. Буде голосовання над реформою і в справі місця конвенції У. Н. С. — М. Терлецький, предс.; Іл. Стрільбицький, кас.; Т. Нановський, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. Згода, від. 20, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 18 грудня, в гали Укр. Хати, 2240 Ґрейлінґ ул., точно в год. 1-ій пополудни. Проситься всіх членів і члениць явитись на означений час хоч раз на рік. Є дуже важна справа, почуєте дальше пояснення нових родів обезпечення. Хто з членів не прибуде на збори, той собі може багато пошкодити, бо відбудеться голосування в справі виміни старих грамот на нові. Коли вам ходить о добро організації, то прийдіть всі і переголосуйте ту важну справу, а тим поможете тим членам, котрим грозить утрата членства. Буде також вибір урядників на 1933 рік і принимання нових членів до нових родів обезпечення. Довгуючих членів взивається останній раз, щоб вирівнали свої довги за себе і за дітей, бо жадних довгів не будеться переносити в книгах на слідуючий рік, а довгуючі члени будуть суспендовані. — Ів. Чайковський, предс.; Дмитро Білик, кас.; Іван Крупка, секр.

ТАРЗАН МОЖНОВЛАДЕЦЬ ДЖУНГЛІВ. (26)

© 1932, by Edgar Rice Burroughs, Inc. All rights reserved.

Після двохденного переходу на північ Блейк рішив сфільмувати кілька цікавих малюнків з життя в джунглях. Він узяв з собою одного чорного слугу, якому дав нести рушницю, а сам узяв фільмовий апарат. У двох з чорним він направився в глибину джунглів, залишаючи інших слуг, щоб чекали на його поворот. Блейк не думав дуже далеко віддалятися від табору, щоб не згубитися в пралісах джунглів.

—o—

На цей раз йому пощастило. Не встиг він відійти далеко, як побачив, що на прогалині ліса стоїть величезний старий лев із львицею та з кількома львинятками ріжного віку. Блейк зрадів, побачивши цю гарну картину. Він приладнався сфільмувати цікаву родину джунглів. Та льви налякалися, може почувши якийсь звук від камери, й подалися далі в джунглі. Блейк пішов їх слідами, які звивалися в ріжні сторони та вели щораз дальше в ліс.

—o—

Блейк не помітив, як згубив свого слугу й нарешті стратив напрям. Він побачив, що вже заблудив у лісі, а львів ніде не бачив. Хотів уже шукати виходу назад до табору своїх людей, та несподівано налетіла буря. Небо потемніло й полив страшний, проливний дощ. Це почався той буревій у джунглях, який ледви не приніс загибелі Тарзанові. Та Блейк не спинявся, а все шукав виходу з ліса. Удар грому й блискавка оглушили й осліпили його.

—o—

Блейк упав на землю непритомний. Він не чув, що робиться навкруги й як буря шаліла в лісі, вириваючи з корінням дерева. Прийшов до свідомости щойно тоді, як сонце на небі яскраво світило й усюди царила тишина. В нього боліла голова, а все тіло було наче побите. Попробував з трудом піднестись, але відразу не міг. Повернувся на другий бік і зі страхом побачив, що менше як 100 стіп від нього стоять кілька львів, які приглядаються йому хижими очима.